

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Michaelis Dilherri Contemplationes, Et Suspiria Hominis Christiani

Dilherr, Johann Michael

Norimbergae, 1660

II. Ex Ambrosio, Episcopo Mediolanensi: qvi floruit circa annum Christi
CCCLXXIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10209

II.

Ex

AMBROSIO,

Episcopo Mediolanensi:

*qui floruit circa annum**Christi CCCLXXIV.*

I. **Q**uid præ cæteris debemus discere? quàm tacere; ut possimus loqui: ne prius me vox condemnet mea; quàm absolvat aliena: Scriptum enim est: *Ex verbis tuis condemnaberis.*

Quid opus igitur, ut properes, periculum suscipere condemnationis, loquendo? cum, tacendo, possis esse tutior?

Complures vidi; loquendo, in peccatum incidisse: vix quenquam, tacendo.

Ideoq; tacere nôsse, quàm loqui, difficilius est.

Scio, loqui plerosqve: cum tacere nesciant.

R. 2

Rarum

Rarum est, tacere quoniam: cum sibi, loqui, nihil profit.

Sapiens est ergo, qui novit tacere.

Denique sapientia Dei dixit: *Domini dedit mihi linguam eruditionis: ut sciam; quando oporteat sermonem dicere.*

Meritò ergo sapiens: qui à Domino accepit; quo tempore sibi loquendum sit.

Unde benè ait scriptura: *Homo sapiens tacebit, usq; ad tempus.*

Ideò Sancti Domini, qui sciebant, quia vox hominis plerumque peccati nuncia est, & initium erroris humani sermo est hominis, amabant tacere.

Deniq; Sanctus Domini ait: *Dixi: custodiam vias meas: ut non delinquam lingua mea.* Sciebat enim, & legerat: *Divina esse protectionis; ut homo, à lingua sua flagello, absconderetur, & à conscientia sua testimonio.* Ferimur enim, tacito cogitationis nostræ opprobrio, & iudicio conscientia: ferimur vocis nostræ verberare: cum loqui-

loquimur ea, quorum sono cæditur animus noster, & mens confauciatur.

Quis enim est, qui mundum cor à peccatorum habeat colluvione; aut non delinquat lingvâ suâ? Et ideò, quia neminem sciebat, castum os servare posse, ab immunditia sermonis: ipse sibi silentio legem imposuit innocentiae: ut tacendo culpam declinaret, quam vix effugere posset loquendo.

Audiamus ergò cautionis magistrum: *Dixi: custodiam vias meas:* hoc est, tacito cogitationis præcepto, indixi mihi, ut custodirem vias meas.

Aliæ sunt viæ, quas debemus sequi; aliæ, quas custodire. Sequi vias Domini; custodire nostras: ne in culpam dirigantur. Potes autem custodire: si non citò loquaris.

Lex dicit: *Audi Israël Dominum Deum tuum.* Non dicit: loquere; sed audi.

Ideò Eva lapsa est: quia locuta est viro; quod non audierat à Domino Deo suo.

Prima vox Dei dicit tibi: *Audi! Si*

R 3 audias;

audias; custodis vias tuas: & si lapsus es; citò corrige. In quo enim corrigit junior viam suam; nisi in custodiendo verba Domini?

Tace ergò priùs; & audi: & non delinques in lingua tua.

Grave malum; quòd aliquis ore suo condemnetur.

Etenim, si pro otioso verbo reddet unusquisque rationem: quantò magis pro verbo impuritatis & turpitudinis? Graviores enim sunt verba præcipitationis; quàm otiosa.

Ergò, si pro otioso verbo ratio poscitur: quantò magis pro sermone impietatis pœna exsolvitur? Lib. I. Offic. c. 2.

II. Quid igitur? Mutos nos esse oportet?

Minimè.

Est enim tempus tacendi; & tempus loquendi.

Deinde, si pro otioso verbo reddemus rationem: videamus; ne reddamus & pro otioso silentio. Est enim & negotiosum silentium: ut erat Susannæ; quæ plus egit tacendo, quàm si esset locuta.

Tacen-

Tacendo enim apud homines, locuta est Deo. Nec ullum majus indicium suæ castitatis invenit, quàm silentium. Conscientia loquebatur, ubi vox non audiebatur: nec quærebat pro se hominum judicium; quæ habebat Domini testimonium. Ab illo igitur volebat absolvi, quem sciebat nullo modo posse falli.

Ipse Dominus, in Evangelio, tacens operabatur salutem hominum.

Rectè ergò David, non silentium sibi indixit perpetuum; sed custodiam.

Custodiamus ergò cor nostrum. Utrumq; enim scriptum est: Hic, ut custodiamus os: alibi tibi dicitur: omni custodiâ serva cor tuum.

Si custodit David: tu non custodies?

Si immunda labia habet Esaias, qui dixit: *O miser ego! quoniam compunctus sum: quia, cum sim homo, & immunda labia habeo.* Si Propheta Domini immunda habet labia: quomodo nos munda habebimus?

R 4

Et

Et cui, nisi unicuiq; nostrum, scriptum est? Sepi possessionem tuam spinis; & aurum & argentum adliga: & ori tuo fac ostium & vectem; & verbis tuis jugum & stateram?

Possessio tua, mens tua; aurum tuum, cor tuum est. Argentum tuum; eloquium tuum est. Eloquia Domini, eloquia casta; argentum igne examinatum.

Bona etiam possessio, mens bona. Deniq; possessio pretiosa homo mundus.

Sepi ergo hanc possessionem, & circumvallato cogitationibus; munito spinis sollicitudinum: ne in eam irruant, & captivam ducant, irrationabiles corporis passiones; nec incurserint motus graves; nec diripiant vindemiam ejus, transeuntes viam.

Custodi interiorem hominem tuum.

Noli eum, quasi vilem, negligere ac fastidire: quia pretiosa possessio est. Et merito pretiosa: cujus fructus non caducus & temporalis; sed stabilis, atq; æternæ salutis est.

Habet

Habet suas habenas mentis sobrietas; quibus regitur & gubernatur. Sit ori tuo ostium; ut claudatur, ubi oportet: & obseretur diligentius; ne quis in iracundiam excitet vocem tuam, & contumeliam rependas contumeliæ.

Audisti: Irascimini: & nolite peccare. Ergò etsi irascimur; (quia affectus naturæ est; non potestatis) malum sermonem non proferamus de ore nostro; ne in culpam ruamus. Sed jugum sit verbis tuis, & statera: hoc est, humilitas atque mensura: ut lingua tua menti subdita sit. Restringatur habenæ vinculis: frenos habeat suos; quibus revocari possit. Ad mensuram sermones proferat, libra examinatos justitiæ: ut sit gravitas in sensu; in sermone pondus; atque in verbis modus.

III. Tunc maximè infidiatur adversarius: (*Diabolus*) quando videt; nobis passiones aliquas generari. Tunc fomites movet; laqueos parat. Laqueus adversarii est sermo noster: sed etiam ipse (*sermo noster*) non mi-

nus adversarius est nobis. Loquimur
 plerumque, quòd excipiat inimicus;
 & quasi nostro gladio nos vulneret.
 Quantò tolerabilius est, alieno gladio,
 quàm nostro, perire? Explorat ergo
 adversarius nostra arma: & concutit
 sua tela. Si viderit, moveri me: infe-
 rit aculeos suos: ut seminaria jurgio-
 rum excitet. Si emisero verbum inde-
 corum: laqueum suum stringit. Inter-
 dum mihi escam proponit, vindictæ
 possibilitatem: ut, dum vindicare cu-
 pio, ipse me inferam laqueo, & no-
 dum mortis adstringam mihi. Si quis
 ergo hunc adversarium sentit præsen-
 tem esse: tunc magis custodiam adhi-
 bere debet ori suo: ne det locum ad-
 versario. Sed non multi hunc vident.
Lib. 1. Offic. cap. IV.

IV. Peccator est, qui nos provo-
 cat, qui injuriam facit: & nos similes
 fieri sui desiderat. Si referas contume-
 liam; dicetur: ambo conviciati sunt.
 Uterque condemnatur; nemo absol-
 vitur. Ergo illius est studium: ut irri-
 set; ut similia illi loquar; similia agam.
 Justi

Justi autem est, dissimulare: nihil lo-
qui; tenere bonum fructum consci-
entia; plus committere bonorum ju-
dicio; quàm criminantis insolentia;
contentum esse, gravitate morum su-
orum. *Lib. I. Offic. cap. V.*

V. Is, qui citò injuriâ movetur,
fecit se dignum videri contumeliâ:
dum vult indignus probari. *Lib. I.
Offic. cap. VI.*

VI. Nihil tam commendat Chri-
stianam animam; quàm misericordia.
Lib. I. Offic. cap. XI.

VII. Moritur innocens, in po-
testate simplicitatis suæ, in abundantia
propriæ voluntatis; sicut adipe reple-
tam animam gerens. At verò pecca-
tor, quavis fortunis abundet, & divi-
tiis diffluat, odoribus fragret; in ama-
ritudine animæ vitam exigit: & ulti-
mam diem claudit, nihil secum eo-
rum, quæ epulatus fuerat, referens; bo-
norum nihil secum auferens; nisi pre-
tia scelerum suorum. *Lib. I. Offic.
cap. XII.*

VIII. Non potest quis præmium

R 6

acci-

accipere; nisi legitimè certaverit: nec est gloriosa victoria; nisi ubi fuerint laboriosa certamina. *Lib. I. Offic. cap. XV.*

IX. Officia Virtutis nobis, ab adolescentia, spectanda sunt: ut, cum ætate, accrescant simul studia bonorum actuum. *Lib. I. Offic. cap. XVII.*

X. Est bonorum adolescentum: timorem Dei habere, deferre parentibus honorem, habere senioribus reverentiam, castitatem tueri, non adspernari humilitatem, diligere clementiam ac verecundiam: quæ ornamento sunt minori ætati. *Lib. I. Offic. cap. XVII.*

XI. Ut in senibus gravitas, in juvenibus alacritas: ita in adolescentibus verecundia, velut quâdam dote naturæ, commendatur. *Ibidem.*

XII. Vulgò hoc ferunt: quod velis prolixè facere; aliquando ne feceris. *Lib. III. de virginibus. i. e. moderatio est adhibenda in iis, quæ quàm maxime cupimus: quia nimia contentio non est diuturna.*

XIII. Man-

XIII. Mansuetus homo, cordis est Medicus. *Prefat. in Psalm.*

XIV. Ne AVE quidem alicui dicere. *Lib. I. Offic. cap. XXXIX. i. e. planè abhorre ab alicujus commercio.*

XV. Advertimus: quòd, in acquirendis consiliis, plurimùm adjungat vitæ probitas, virtutum prærogativa, benevolentiaë usus, frugalitatis gratia. Quis enim, in cæno, fontem requirat? Quis, à turbida aqua, potum petat? Itaq; ubi luxuria est, ubi intemperantia, ubi vitiorum confusio: quis inde aliquid sibi hauriendum existimet? *Lib. II. Offic. cap. XII.*

XVI. Vetus dictum: *Advesce unus esse*: ut vita tua quandam picturam exprimat, eandem fervans imaginem, quam acceperat, *Epistolâ VIII.*

XVII. Ventis ipsis mobilior, & fluctibus inquietior. *Serm. de Elia & jejuniis.*

XVIII. Tanquam in proverbio, si quis reti subtili haurire cupiat aquam; sic, qui malitiam, ex pectoribus hominum, conatur auferre. *Lib.*

de arca Noë, cap. XXII. Usurpatur de difficili ac irrito labore.

XIX. Non erit longi subsellii ista judicatio. Epistola XLI. i. e. non est magni momenti controversia.

XX. Aurâ quâdam pasci solet, ut cicadas pasci ajunt. Epist. VI. Usurpatur de homine auræ popularis cupidissimo.

XXI. Est etiam in ipso motu, gestu, incesu, tenenda verecundia. Habitus enim mentis, in corporis statu, cernitur. Lib. I. Offic. cap. XVIII.

XXII. Noli respondere irato, ad iracundiam ejus; sive imprudenti, ad imprudentiam ejus. Lib. I. Officior. cap. XXI.

XXIII. Non illa perfecta est liberalitas: si jactantiæ causâ magis, quàm misericordiæ, largiaris. Adfectus tuus nomen imponit operi tuo. Lib. I. Offic. cap. XXX.

XXIV. Sunt plerique viri boni, tennes censu, contenti quidem exiguo ad sui usum: sed non idonei ad subsidium

diū levandæ, paupertatis alienæ.

Lib. II. Offic. cap. XV.

XXV. Duplex est liberalitas: una, quæ subsidio rei adjuvat, id est, usu pecuniæ: altera, quæ, operarum collatione impenditur. *Lib. II. Offic. cap. XV.* Non potest homini amicus esse, qui Deo fuerit infidus. *Lib. II. Offic. cap. XVI.*

III.

Ex

AUGUSTINO,

Episcopo Hipponensi,
in Africa:

*qui floruit circa annum
Christi CCCLXXXV.*

I. **Q**ui fecit ex Saulo Paulum;
ipse fecit ex Simone Petrum.
Mutavit persecutorem; mutavit &
peccatorem. *Sermone XXV. de Sanctis.*

II. Quid faciant agni; si titubant
arietes? *Sermone XXXIV. inter novis-
simè*